

Zápis z online zasedání Rady Justiční akademie ze dne 7. 6. 2024

Účast: podle prezenční listiny
Hosté: Mgr. Ludmila Vodáková, JUDr. Věra Oravcová, Ph.D., Mgr. Karel Dvořák,
Mgr. Jan Převrátíl

Program:

- I. Návrh nových lektorů a informace o nových vzdělávacích akcích dosud neprojednaných Radou
- II. Návrh a projednání pracovních skupin pro přípravu vzdělávacího plánu na rok 2025
- III. Zřízení regionální učebny Justiční akademie v Plzni a zapojení Krajského soudu v Plzni a okresních soudů v jeho působnosti do justičního vzdělávacího programu
- IV. Různé

V úvodním slovu JUDr. R. Fiala uvítal všechny přítomné členy Rady Justiční akademie, jakož i ředitelku Justiční akademie Mgr. Ludmilu Vodákovou, náměstkyni ministra spravedlnosti Mgr. Karla Dvořáka, předsedkyni Krajského soudu v Plzni JUDr. Věru Oravcovou, Ph.D. a ředitele Odboru strategie a koncepce justice Ministerstva spravedlnosti ČR Mgr. Jana Převrátíla jako hosty.

Konstatoval, že Rada je v souladu s platným Statutem Justiční akademie a podle listiny přítomných způsobilá jednat a usnášet se (přijímat rozhodnutí).

I. Návrh nových lektorů a vzdělávacích akcí nad plán dosud neprojednaných Radou Justiční akademie

Radě byl ředitelkou Justiční akademie předložen k projednání a ke schválení materiál obsahující jmenný seznam lektorů, kteří již přednášeli nebo budou přednášet na vzdělávacích akcích Justiční akademie a doposud nebyli jako lektoři schváleni. Jedná se zejména o lektory z oblastí „Trestní“ a jeden nový lektor je z oblasti „Opatrovnického soudnictví“.

K podkladům ředitelka Justiční akademie sdělila, že lektoři, kteří budou přednášet na semináři pod názvem „Trestná činnost proti životnímu prostředí“ a na semináři „Drogová trestná činnost“, jsou z justice a z Ministerstva vnitra ČR.

Přednáška na téma „Předběžná opatření“ z oblasti „Opatrovnické“ bude lektorsky zajištěna Mgr. Kateřinou Frankovou z Krajského soudu v Praze.

Radu dále informovala o ad hoc navrhované změně lektora semináře „Autorské právo“, které měl původně lektorovat JUDr. J. Vychyta. Jako náhradu za sebe doporučil Mgr. et Mgr. Nikolu Musilovou, státní zástupkyni Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1, která se problematice autorského práva dlouhodobě věnuje.

Mgr. L. Vodáková také seznámila Radu s přípravou vzdělávací akce „Interdisciplinární spolupráce v opatrovnickém řízení“, za účasti Jürgena Rudolpha z Německa, který je zakladatelem osvědčené „Cochemské praxe“. Ta řeší opatrovnické spory ku prospěchu dětí v případě rozvodu či rozchodu rodičů. Setkání je plánováno na 10. října 2024 na Krajském soudu v Ústí nad Labem. Cílovou skupinou jsou interdisciplinární týmy Ústeckého kraje (soudci, soudní sociální pracovníci, OSPOD a další).

Na následující den 11. října 2024 je připravována v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky konference k 10. výročí interdisciplinární spolupráce v opatrovnickém řízení v České republice. Konference je koncipována jako společná pro Ministerstvo spravedlnosti ČR, Justiční akademii, Cochem.cz a další. Účast na konferenci přislíbila i poslankyně Parlamentu ČR E. Decroix.

K předloženému návrhu a změnám v lektorském obsazení a návrhům nových vzdělávacích akcí nebyly v diskusi vneseny žádné připomínky.

Usneseno:

Rada schvaluje návrh nových lektorů, kteří doposud nepřednášeli na vzdělávacích akcích Justiční akademie jako doplněk ke stávajícímu platnému seznamu lektorů. Zároveň Rada schvaluje nové vzdělávací akce z oblasti „Opatrovnického soudnictví“.

II. Návrh a projednání pracovních skupin pro přípravu vzdělávacího plánu na rok 2025

Ředitelka Mgr. L. Vodáková předložila Radě návrh na ustanovení členů pracovních skupin podle jednotlivých právních disciplín. V návrhu došlo oproti loňskému roku pouze k jedné změně. Ta nastala v souvislosti s odchodem akademické pracovnice Mgr. J. Zapletalové Koláčkové z Justiční akademie. Oblasti „Opatrovnické soudnictví“ a „Ústavní právo, mezioborové a neprávní vzdělávání“ bude za Justiční akademii nově zabezpečovat Mgr. J. Čechová.

Návrh vzdělávacího plánu jako celek bude připraven k projednání na příštím zasedání Rady, které je naplánováno na začátek měsíce října letošního roku.

Přehled pracovních skupin ke vzdělávacímu plánu na rok 2025

Civilní soudnictví a insolvence:

JUDr. Roman Fiala – vedoucí
JUDr. Petr Šuk
JUDr. Jaroslav Bureš
JUDr. Lenka Ceplová
prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D.
Mgr. Michal Franěk

za JA: JUDr. Marie Koldová
Mgr. Martin Dvořák

Trestní soudnictví:

prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D. - vedoucí
JUDr. František Púry, Ph.D.
Mgr. Tomáš Foldyna
JUDr. Anna Maříková
JUDr. Jan Brož

za JA: Mgr. Martina Nedvědová

Správní soudnictví:

JUDr. PhDr. Karel Šimka, Ph.D., LL.M. - vedoucí
Mgr. Lenka Krupičková, LL.M.

za JA: Mgr. Ludmila Vodáková

Opatrovnické soudnictví:

JUDr. Roman Fiala – vedoucí
JUDr. Lenka Ceplová
prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D.
JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D. - poradce-konzultant

za JA: Mgr. Jana Čechová

Vzdělávání justičních kandidátů, justičních a právních čekatelů, asistentů:

Mgr. Tomáš Foldyna - vedoucí
JUDr. Lenka Ceplová
JUDr. Anna Maříková

za JA: Mgr. Markéta Železná
Mgr. Lada Scholasterová

Vzdělávání VSÚ, soudních tajemníků a odborného personálu správy soudů a SZ:

JUDr. Lenka Ceplová - vedoucí
JUDr. Pavel Varvařovský

za JA: Mgr. Jaroslav Žaluda

Ústavní právo, mezioborové a neprávní vzdělávání:

doc. JUDr. Zdeněk Koudelka, Ph.D. - vedoucí
JUDr. Pavel Varvařovský

za JA: Mgr. Jana Čechová

Jazykové vzdělávání a mezinárodní spolupráce:

JUDr. Lenka Ceplová - vedoucí
prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D.

za JA: PhDr. Renata Vystrčilová, Ph.D.

Partnerské akce:

JUDr. Jan Brož

za JA: PhDr. Renata Vystrčilová, Ph.D.

Na základě zkušeností z minulých let, Mgr. L. Vodáková určí a zašle elektronicky několik termínů schůzek všem členům pracovních skupin s tím, že podle jejich vyjádření bude termín stanoven.

V krátké diskusi nebyly vzneseny žádné zásadní připomínky.

Usneseno:

Rada schválila návrh pracovních skupin na přípravu vzdělávacího plánu na rok 2025 tak, jak byl ředitelkou Justiční akademie předložen.

III. Zřízení regionální učebny Justiční akademie v Plzni a zapojení Krajského soudu v Plzni a okresních soudů v jeho působnosti do justičního vzdělávacího programu

Předseda Rady JUDr. R. Fiala přivítal předsedkyni Krajského soudu v Plzni JUDr. V. Oravcovou, Ph.D., jako hosta a zároveň jí vyzval, aby krátce okomentovala či případně doplnila o další skutečnosti předložený záměr na zřízení regionální učebny na Krajském soudu v Plzni.

V úvodním slovu předsedkyně krajského soudu JUDr. Věra Oravcová, Ph.D., Radě uvedla, že potřeba zřídit takovou učebnu vyvstala v posledních dvou letech na základě požadavků krajského soudu a okresních soudů v jeho působnosti.

Možnost zřídit regionální učebnu v Plzni je zakotvena v článku 2, odstavce 3 Instrukce Ministerstva spravedlnosti č.j. 274/2008-OJ/ORGV, ve znění pozdějších předpisů. Učebna bude využívána i jako PC učebna všemi složkami v působnosti Krajského soudu v Plzni a bude sloužit i pro pořádání regionálních seminářů Justiční akademií.

V současné době prochází učebna úpravou a modernizací s termínem dokončení 30. června 2024. Učebna bude disponovat 37 místy, bude plně vybavena veškerou potřebnou IT technikou. K dispozici pro vzdělávací a jiné účely bude od 1. září 2024.

Jedním z důvodů, proč se předsedkyně Krajského soudu v Plzni k tomuto kroku rozhodla, je zvýšit účast soudců a justičního personálu ve vzdělávacím procesu. Ze statistik vyplývá, že Karlovarský a Plzeňský kraj zůstává pod celorepublikovým průměrem, co se týká přímé účasti na vzdělávacích akcích. Neúčast na seminářích je ze strany soudců a justičního personálu zdůvodňována zejména velkou dojezdovou vzdáleností a s tím spojenou časovou ztrátou a to zejména z příhraničních okresů.

JUDr. V. Oravcová, Ph.D. ve svém zdůvodnění také uvedla, že se zřízením regionální učebny dojde ke značné úspoře nákladů na dopravu, ubytování a stravu. V případě, že některá vzdělávací akce nebude

plně obsazena, budou tato volná místa nabídnuta i jiným krajským a okresním soudům. Velmi dobrá dostupnost je z Ústeckého a Jihočeského kraje případně i z Prahy.

Součástí předloženého materiálu je výčet jak doposud uskutečněných, tak i nových, pravidelně krajským soudem pořádaných, vzdělávacích akcí. Ty budou podkladem pro zapracování do ročního plánu vzdělávání Justiční akademie.

V diskusi předseda Rady JUDr. R. Fiala ocenil iniciativu a zájem předsedkyně Krajského soudu v Plzni posílit jak vzdělávání v regionu, tak i snahu o snižování nákladů se vzděláváním spojených.

Iniciativu JUDr. V. Oravcové, Ph.D. přivítala i JUDr. A. Maříková z Krajského státního zastupitelství v Plzni, která informaci doplnila o to, že i krajské státní zastupitelství využívalo mnohdy ke svému vzdělávání učebnu krajského soudu. Vzhledem k tomu, že se s nedostatkem financí na svůj provoz potýkají všechny složky resortu justice, je zřízení regionální učebny na Krajském soudu v Plzni velkým přínosem.

JUDr. L. Ceplová doplnila, že vznik regionální učebny byl diskutován na kolegiu předsedů soudů a byl plně podpořen.

Usneseno:

Rada vyslovila souhlas se zřízením regionální učebny na Krajském soudu v Plzni. Návrh regionálních vzdělávacích akcí bude podkladem pro zapracování do plánu vzdělávacích akcí Justiční akademie a zároveň bude sloužit jako podklad pro vyjednávání o ekonomické zátěži jak Justiční akademie, tak i jednotlivých krajských soudů v oblasti vzdělávání na další období.

IV. Různé

V rámci „Různého“ byl na online zasedání Rady předložen i ad hoc materiál z Ministerstva spravedlnosti ČR k záměru individuálního vzdělávání soudců a informace ředitelky o možnosti spolupráce s 1. Lékařskou fakultou Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice s Justiční akademií v oblasti psychologické pomoci v souvislosti se syndromem vyhoření.

1) Umělá inteligence a její zařazení do vzdělávání Justiční akademie

Předseda Rady JUDr. R. Fiala v tomto bodu jednání reagoval na e-mail prof. JUDr. A. Mackové, Ph.D. k otázce umělé inteligence (dále jen AI) ve smyslu závěru z posledního zasedání Rady Justiční akademie, na kterém doporučila zaměřit vzdělávací akce na oblast využívání nástrojů AI.

Podle prof. JUDr. A. Mackové, Ph.D. je naléhavost takové potřeby zvýšená skutečností, že v minulých letech došlo ke schválení tzv. „Aktu o umělé inteligenci“.

Podobně, jako jí opakovaně zmiňovaná problematika dokazování obecně, resp. znaleckého dokazování zvláště. Jde o oblast průřezově aplikovanou všemi profesemi a jejich administrativními spolupracovníky.

V tomto kontextu předseda Rady JUDr. R. Fiala zmínil velmi úspěšný seminář, který proběhl počátkem měsíce června na Nejvyšším soudu ČR za velmi vysoké účasti posluchačů z řad justice. Jednalo se o první přednášku na téma AI, která byla pojata jako prvotní seznámení se s funkcionalitou AI, co vlastně AI je, jak funguje a jaká je její využitelnost v justici. V této souvislosti se obrátil jak na členy Rady, tak i na ředitelku Justiční akademie s dotazem, jaká je reálná možnost Justiční akademie se zapojit do tohoto projektu vzdělávání.

JUDr. P. Šuk navázal na předsedu Rady a k tomuto úspěšnému semináři doplnil, že lektorem přednášky byl JUDr. PhDr. Ing. Jan Petrov, Ph.D., LL.M., který se tímto tématem intenzivně zabývá. Přednáška byla velmi odborná a obsahově zacházela mnohdy do podrobností, což mohlo být pro mnohé posluchače z hlediska pochopení náročné.

Ředitelka Justiční akademie Mgr. L. Vodáková ve své reakci uvedla, že se daného semináře osobně zúčastnila a potvrdila slova JUDr. P. Šuka o náročnosti porozumění obsahu přednášky. Zároveň však reagovala na možnost zapojit téma AI do vzdělávání v Justiční akademii. Podle ní by se první testovací

seminář mohl uskutečnit v Praze se stejným lektorským obsazením. Na základě vyhodnocení výstupů z evaluačních listů by Justiční akademie ve spolupráci s JUDr. P. Šukem rozhodla o dalším průběhu a nastavení přednášek (úprava obsahu programu, soulad termínů včetně míst školení a další).

V diskusi od některých členů Rady zaznělo doporučení zjednodušit obsah výkladu, zaměřit se na jeho hloubku pro lepší srozumitelnost, zaměřit se na možnosti implementace a využitelnost AI v rámci justice a upravit množství informací v obsahu programu tak, aby účastníci nebyli „zahlceni“ údaji a měli možnost se tak v dané problematice zorientovat. To však neznamená, že by se mělo ustoupit od teoretických základů vzdělávání AI.

JUDr. PhDr. K. Šimka, Ph.D., LL.M. zastává názor, že nelze pominout technickou část. Je pro ty, kteří potřebují do hloubky pochopit, jak systémy fungují a co se od nich lze očekávat (spolehlivost, věrohodnost, výstupy apod.). Doporučuje proto technickou část vzdělávání v AI zachovat za podmínky dobrého anoncování v obsahu programu semináře.

Ředitelka Justiční akademie sdělila, že pro účast na seminářích bude důležité dobře popsat obsah v anotaci semináře, aby si sami zájemci o školení pro sebe vyhodnotili, zda se takové vzdělávací akce chtějí účastnit nebo si zvolí méně technicky náročnou variantu.

Usneseno:

Rada vyslovila souhlas s návrhem ředitelky Justiční akademie Mgr. L. Vodákové připravit vzdělávání v oblasti umělé inteligence v souladu se závěry z diskuse.

2) Materiál Michael A. Sonenshine, CFA

Předseda Rady krátce okomentoval obsah dopisu s názvem “Návrh o vzdělávání soudní praxis ohledem zákone 177/1996/ §14B” (viz citace e-mail michaelsonenshine.net ze dne 19. 5. 2024), který byl zaslán Radě Justiční akademie datovou schránkou prostřednictvím Justiční akademie od Michaela A. Sonenshine, CFA, Petrohradská 898/8, Prague 101 00.

Usneseno:

Rada bere dopis M. A. Sonenshina na vědomí.

3) Spolupráce Justiční akademie a Ústavního soudu ČR na vzdělávacích akcích

Ředitelka Justiční akademie informovala Radu o setkání s vedoucí analytického odboru Ústavního soudu M. Hanych, která Justiční akademii nabídla do budoucna spolupráci na jimi pořádaných vzdělávacích akcích. Představa je taková, že Ústavní soud v rámci svých vzdělávacích aktivit by případně neobsazená místa nabídl prostřednictvím Justiční akademie soudcům nižších stupňů. V této souvislosti se proto Rady dotázala, zda Justiční akademie může navázat dlouhodobou spolupráci s Ústavním soudem a podílet se tak na jejich vzdělávacích akcích.

V diskusi tuto myšlenku uvítali jak JUDr. P. Šuk, tak i prof. JUDr. P. Šámal, Ph.D. Spolupořádáním seminářů s Justiční akademií se rozšiřuje možnost účasti i pro další soudce nejen soudce z nejvyšších orgánů justice.

JUDr. R. Fiala doplnil, že Justiční akademie by měla mít roli moderátora a spolupodílet se na technicko-organizační pomoci.

Usneseno:

Rada Justiční akademie vyslovila souhlas s navázáním spolupráce s Ústavním soudem ČR. Jejím úkolem bude vytvářet technické a organizační prostředí proto, aby organizace školení byla co nejsnazší.

4) Navázání spolupráce s 1. LF UK a VFN v oblasti prevence syndromu vyhoření

Mgr. L. Vodáková informovala Radu, že v evaluačních listech se ve větší míře objevuje poptávka po seminářích na syndrom vyhoření a jeho prevenci. Vzhledem k tomu, že v současné době Justiční akademie takovému podpůrnému semináři nemůže nabídnout z důvodu finanční nedostatečnosti, uvítala v této oblasti nabídku prof. PhDr. R. Ptáčka, Ph.D. na spolupráci s 1. LF UK a VFN v Praze. Nabídka spočívá v podílení se na výzkumu duševního zdraví spojenou s pracovní zátěží soudců. Cílem výzkumu je zjistit, jak se mění duševní zdraví soudců v průběhu času a do jaké míry ovlivňuje stres a související symptomy jejich práci. Recipročně 1. LF UK nabídla online konzultace s psychology pro soudce, kteří se cítí ohroženi syndromem vyhoření. Tuto službu by si soudci mohli zaplatit a využít tak včasnou psychologickou pomoc.

Výzkum by probíhal prostřednictvím anonymního online dotazníku, který by byl soudcům rozeslán prostřednictvím Justiční akademie. Stejný výzkum probíhá i u lékařů a lékařského personálu, kteří jsou další ohroženou profesní skupinou syndromem vyhoření.

V diskusi JUDr. P. Šuk přivítal tento aktivní krok ředitelky Justiční akademie a doporučil jí navázat spolupráci s 1. LF UK. Ta v této oblasti garantuje nejen odbornost, ale případně i včasnou péči. Zároveň doporučil Mgr. L. Vodákové jednat s 1. LF UK nebo prostřednictvím prof. PhDr. R. Ptáčka o možnosti případných osobních konzultací za úplatu.

Předseda Rady JUDr. R. Fiala zmínil, že v důsledku finanční nedostatečnosti a tím nemožnost pořádat vlastní semináře tohoto typu, je tato iniciativa ředitelky Justiční akademie vítána.

Usneseno:

Rada schvaluje návrh ředitelky Justiční akademie podílet se na výzkumu ve spolupráci s LF UK a VFN.

5) Návrh Ministerstva spravedlnosti ČR na soustavné vzdělávání soudců

Hostem zasedání Rady byl i náměstek ministra spravedlnosti Mgr. K. Dvořák, který okomentoval ministerstvem předložený materiál „Základní teze systému soustavného vzdělávání soudců“.

Podle náměstka ministra spravedlnosti záměr ministerstva spočívá v tom, jakým způsobem nastavit celý systém vzdělávání tak, aby soudci i vedení soudů byli směřováni k tomu, jaké jsou jejich vzdělávací potřeby. Je otázkou jestli a jak dosáhnout lepšího strukturování vzdělávacích akcí, které jsou Justiční akademií v rámci vzdělávání nabízeny. Otázkou je i ochrana justice před tlaky a požadavky veřejnosti, aby docházelo k předávání veškerých informací jak v rámci právního povědomí, tak z hlediska ostatních dovedností.

Zdůraznil, že by měly vznikat individuální plány vzdělávání (dále jen IPV), které by byly vytvářeny na základě dialogu s předsedkyní/předsedou soudu nebo jimi pověřenou osobou a konkrétním soudcem, který má určitou odbornost, specializaci a nachází se v nějaké fázi svého profesního života.

Celoroční vzdělávací plány sestavované Justiční akademií by do budoucna měly odpovídat struktuře, které Justiční akademie nabízí.

V této souvislosti se náměstek ministra spravedlnosti obrátil na členy Rady s dotazem, zda zamýšlenou koncepci „povinného“ vzdělávání v této podobě dále rozvíjet, zda navrhovaná forma je přijatelná a jaké změny případně by Rada doporučila.

K návrhu „povinného vzdělávání se v diskusi jako první vyjádřil předseda Rady JUDr. R. Fiala, který doposud nezaznamenal od ministerstva spravedlnosti závažnější náznak či výhrady k obsahu vzdělávání Justiční akademie ani prostřednictvím zástupce ministerstva spravedlnosti v Radě Mgr. M. Fraňka.

Domnívá se proto, že:

- materiál může sloužit jako podklad pro pracovní skupiny při přípravě plánu vzdělávání na další období;

- k představě povinného vzdělávání soudců by se nejlépe vyjádřil JUDr. J. Bureš, který byl v minulosti ministrem spravedlnosti. Ten je však omluven. V té době se ministerstvo spravedlnosti také zabývalo otázkou povinného vzdělávání soudců. Nakonec bylo od záměru ustoupeno z důvodu nesouhlasného a razantního stanoviska Ústavního soudu ČR;
- pro Justiční akademii by bylo z hlediska korektnosti přijatelnější, kdyby Justiční akademie byla podřízenou složkou Nejvyššího soudu ČR, či jiného vyššího soudu, nikoliv ministerstva spravedlnosti jako orgánu moci výkonné.

Z jeho pohledu se jedná o kontroverzní téma, které nelze uzavřít během jednoho zasedání Rady. Je zapotřebí téma širěji diskutovat a vyhodnotit všechny aspekty „povinného“ vzdělávání.

Zástupce Nejvyššího soudu v Radě JUDr. P. Šuk navázal na slova jejího předsedy a k materiálu uvedl, že aktivita ministerstva spravedlnosti vzhledem k událostem posledních měsíců je pochopitelná. Východisko, jak lépe dostat vzdělávání k soudcům, kteří se ho z nějaké určitého důvodu neúčastní je rozšířit vzdělávání i o témata mimoprávní. To do jisté míry předložený materiál zahrnuje. Aby Rada mohla dospět k závěru, je nutné diskusi spojit s dostatečnou finanční podporou pro Justiční akademii ze strany ministerstva spravedlnosti. Případně v této spojitosti diskutovat i o systémovém postavení Justiční akademie jako takové. Nelze na Justiční akademii klást další nároky a povinnosti typu „povinného“ vzdělávání soudců bez jejího dostatečného finančního zajištění. V současné době je z důvodu nedostatku provozních finančních prostředků Justiční akademie nucena některé vzdělávací akce omezovat či dokonce rušit.

Mgr. M. Franěk reagoval na slova předsedy Rady v tom smyslu, že Radu o záměru „individuálního povinného vzdělávání“ neinformoval záměrně. Považoval za nutné předstoupit před Radu s určitou ucelenou představou, nad kterou lze vést diskusi. Ze svého hlediska takový postup považuje za logický krok a podporuje nutnost se IPV zabývat. Je otázkou zda systém IPV lze nastavit i jinými způsoby.

V reakci JUDr. P. Šuk sdělil, že myšlenka tvorby IPV s předsedou soudu je opravdu revoluční. Je otázkou, jaká bude reakce v justici. Nelze ani opomenout velkou administrativní zátěž a nadměrný nárůst administrativy. JUDr. P. Šuk není přesvědčen, že toto je způsob, jak ve větší míře docílit vyššího zájmu o vzdělávání ze strany některých soudců.

Podle prof. JUDr. P. Šámala, Ph.D. je materiál velmi obecný. Mluví se o vytvoření IPV podle míry zkušeností soudců a délky praxe. Jsou v něm uvedeny obecné vzdělávací cíle jako např. etická pravidla, efektivita soudního jednání, efektivita práce s resortními informačními systémy a další. Není tedy z materiálu patrné, jaké hledisko měl tvůrce na mysli; procesní hledisko nebo nějaké jiné? Z jeho pohledu má materiál zásadní nedostatky. Poukázal na chybějící odborné právní vzdělávání, které je stěžejní oblastí činnosti Justiční akademie.

Tento předložený materiál lze brát jako počáteční návrh, nad kterým je nutné diskutovat. Pokud by byl v této podobě předložen předsedům soudů a soudcům, vyvolá značné negativní reakce. Z návrhu je patrné, že materiál nebyl konzultován se zainteresovanými stranami a ani z Justiční akademii. Ta již odborné právní vzdělávání v rámci resortu justice zajišťuje. Není z materiálu zřejmá ani délka období, na které by byly IPV sestavovány.

Hlavní nálezy Ústavního soudu byly zaměřeny na to, do jaké míry lze požadovat po soudcích vzdělávání pouze prostřednictvím Justiční akademie. V nálezu se říká, že vzdělávání může probíhat i prostřednictvím jiných institucí. Na to není v návrhu vůbec pamatováno.

Je také zapotřebí dát do souvislosti i skutečnost, že Justiční akademie připravuje plán vzdělávání na rok dopředu. Pokud by si soudce chtěl své vzdělávací akce naplánovat, tak je to možné pouze na daný rok a musí čekat, jaké vzdělávací akce mu Justiční akademie nabídne.

Za zcela zásadní, stejně jako JUDr. L. Ceplová, považuje absenci rozlišení vzdělávání pro různé stupně soudů. Jiné vzdělávání je pro soudce okresních soudů a jiné vzdělávání je pro soudce vyšších stupňů.

Jestli má být smyslem návrhu přimět soudce, kteří ignorují průběžný vzdělávací proces, aby se do vzdělávání zapojili, je nutné hledat jinou formu, jak toho docílit. Tento předložený materiál tu cestu nenabízí.

K návrhu IPV se vyjádřila i JUDr. L. Ceplová v tom směru, že i přes nález Ústavního soudu, kterým bylo zrušeno povinné vzdělávání a přezkušování soudců, tak ze zákona o soudech a soudcích vyplývá

povinnost soudců se vzdělávat; buď prostřednictvím Justiční akademie anebo komerčně. Podle ní se ministerstvo snaží prostřednictvím kategorizace soudců nastavit povinné standardy vzdělávání. Jako příklad uvedla začínající soudce, kteří by měli absolvovat určité penzum vzdělávání. To ale je již prostřednictvím Justiční akademie zajišťováno. Z návrhu je patrná snaha zaangažovat předsedy okresních soudů v tom smyslu, aby absolvování určitých standardů mělo vliv na jejich profesní kariéru. Předseda okresního soudu má již dnes odpovědnost v rámci kariérního postupu za každého soudce. To znamená, že na něj předseda musí dělat hodnocení. V tom může být zahrnuta i účast na vzdělávání. Není proto možné dnes považovat tento materiál za úplný.

V reakci na připomínky z diskuse náměstek ministra spravedlnosti Mgr. K. Dvořák upřesnil, že materiál je obecný z toho důvodu, že ministerstvo chtělo o návrhu diskutovat s Radou v samém počátku svého vzniku. Bude tak zřejmé, zda koncepci dál rozpracovávat, případně jakým směrem nebo zda ministerstvo spravedlnosti bude muset hledat jinou formu řešení.

Samotné odborné právní vzdělávání ministerstvo spravedlnosti neopomnělo. Nalézá se v návrhu pod bodem 4.4 „Specializované vzdělávací cíle“.

K dotazu, kde a s jakými případnými autoritami byl návrh projednáván, Mgr. K. Dvořák sdělil, že návrh byl diskutován na kolegiu krajských soudů i na jiných místech. Jednalo se vždy o neformální jednání. Za první a pro ministerstvo důležité jednání je právě současné jednání s Radou Justiční akademie.

Podle náměstka ministra spravedlnosti zazněly během diskuse podnětné připomínky, proto požádal předsedu Rady, zda by na některé z nich mohl reagovat Mgr. J. Převrátíl, ředitel Odboru strategie a koncepce justice Ministerstva spravedlnosti ČR, který by mohl některé nejasnosti dovysvětlit.

Mgr. J. Převrátíl, připustil, že některé body návrhu IPV mohlo ministerstvo spravedlnosti lépe popsat a vyjádřit.

Co se týče délky nastavení IPV, upozornil, že dochází k názorové nejednotnosti. Pokud by byla periodičita příliš častá, bude to náročné pro všechny zúčastněné. Na druhé straně extrémně dlouhá periodičita není účelná. Proto byl nastaven základní běh jako tříletý.

Ministerstvo spravedlnosti si uvědomuje, že Justiční akademie je z hlediska vzdělávání pro resort justice významná, ale není jediným poskytovatelem vzdělávání. Jsou tak specializované obory a dovednosti, že nedává smysl, aby se jimi Justiční akademie zabývala. To je podchyceno v návrhu pod bodem 4. a 5., kde je uvedena možnost, jak různé formy vzdělávání kombinovat (podle schopností a potřeb soudce).

Na příspěvek Mgr. J. Převrátíla reagoval prof. JUDr. P. Šámal, Ph.D. připomínkou. Týká se bodu 2. odrážka č. 3. Citace „eventuálně příprava IPV v případě, že jej soudce ve lhůtě sám nepřipraví“, konec citace. Soudce podle tohoto bodu bude mít povinnost si připravit plán na období tří let. Justiční akademie, jak již bylo řečeno, připravuje vzdělávací plán na jeden rok dopředu. Z toho vyplývá, že soudce bude v pozici, kdy si buď bude muset vymýšlet, nebo Justiční akademie bude muset sestavovat tříletý plán vzdělávání; což je nereálné. Nikde není uvedeno, jak konkrétní a z jaké právní oblasti má být IPV sestaven.

Je nutné vzít v úvahu i skutečnost, že soudci nenastupují do funkce ve stejný rok. Je tedy velmi obtížné všechny aspekty sladit. Tento návrh nedává ani odpověď, jak se co bude konkrétně provádět.

Z materiálu nelze vyčíst, co se stane se soudcem, který si IPV z nějakého důvodu nepřipraví. Nelze přenést přípravu IPV na předsedkyni/předsedu soudu bez znalostí rodinných a jiných poměrů. Daný soudce může vážně onemocnět a nebude mít tak možnost IPV plnit, co bude následovat? IPV se bude přepracovávat?

Je nutné brát na zřetel, že jsou soudci nižších stupňů, kteří vyšší ambice nemají. Způsob, jakým soudce ke vzdělávání motivovat by nemělo mít formu jakéhokoliv příkazu. S takovými jednotlivci se musí individuálně pracovat a ke vzdělávání je motivovat. Vzdělávání je o samotném člověku. Buď se chce vzdělávat či nikoliv.

Z pohledu prof. JUDr. P. Šámala, Ph.D. materiál nenabízí dostatek podkladu pro diskusi, proto doporučil ministerstvu spravedlnosti hledat jiný způsob, který by nevedl přes nařizování k formalismu.

Předseda Nejvyššího správního soudu JUDr. PhDr. K. Šimka, Ph.D., LL.M. připomněl opožděné debaty z minulosti, které se na toto téma vedly. V této souvislosti proto přivítal, že ministerstvo spravedlnosti zahájilo diskusi na téma IPV ve svém začátku. Svě výhrady k předloženému materiálu shrnul do několika bodů, a to následovně:

Ministerstvo spravedlnosti použilo několik metod:

- a) plošnou, ze které vyplývá, že si všichni soudci budou muset udělat povinně IPV;
  - b) byrokratickou, musí být vytvořen formalizovaný dokument, který musí někdo zkontrolovat a schválit;
  - c) vrchnostenskou, významnou roli hraje předseda soudu a potažmo i kontrola ministerstva.
- Zároveň je opomíjeno, jestli všechna tato opatření povedou ke kýženému cíli.

Podle jeho názoru není potřeba kvůli určité skupině nevzdělávajících se soudců byrokraticky zatěžovat všechny soudce, předsedy soudů včetně ministerstva spravedlnosti, Rady Justiční akademie a jí jako takovou. Spousta byrokratických postupů by systém zcela zahltila. Pro představu uvedl Městský soud v Praze, který čítá cca 200 soudců, kteří by museli mít IPV, na kterém by se buď spolupodílela, nebo podílela předsedkyně soudu. To je samo o sobě nereálné.

Doporučil proto ministerstvu spravedlnosti nejprve zjistit, zda existuje v této oblasti nějaký analytický materiál. Pokud ne, navrhnul, zmapovat jaké procento osob má v tomto ohledu problém, o jakou konkrétní skupinu se jedná (zda se jedná např. o starší soudce apod.) a na základě těchto výstupů začít s touto skupinou individuálně, třeba i prostřednictvím jejich soudů, pracovat a nezatěžovat tak justici plošně. Co se týče začínajících soudců, tam již Justiční akademie poskytuje potřebné vstupní vzdělávání.

Předseda Rady JUDr. R. Fiala se názorově shodnul s tím, co v diskusi zaznělo, a doporučil jednání na téma individuálních plánů vzdělávání přerušit. Zástupci ministerstva spravedlnosti si vyslechli kvalifikované a zásadní argumenty, proč na tomto návrhu dál nepracovat.

Pokud by ministerstvo spravedlnosti mělo zájem nadále na návrhu IPV pracovat, Rada Justiční akademie je otevřená k diskusím. Zástupci ministerstva si mohli vytvořit dostatečný a zřetelný přehled o tom, jaké názory většiny členů jsou. Pokud se náměstek ministra spravedlnosti rozhodne, že názory členů Rady jsou pro něj přínosem, bude pozván na příští prezenční zasedání Rady, které se uskuteční 11. října 2024.

Na závěr diskuse JUDr. P. Šuk připomněl, že motivaci ministerstva spravedlnosti by bylo vhodné spojit s debatou na zvýšení rozpočtu Justiční akademie. Pokud chceme, zintenzívnit a rozšířit vzdělávání soudců i v neprávních oborech, musí mít Justiční akademie na takovéto aktivity dostatečné finanční zdroje. Pokud ministerstvo spravedlnosti jimi nedisponuje, je potřeba o nich jednat.

JUDr. R. Fiala doplnil, že Justiční akademie nebyla schopná z finančního důvodu pokrýt zájem o vzdělávání ze strany začínajících soudců s praxí do tří let. Problémem justice není ani tak určité procento nevzdělávajících se soudců jako nedostatek finančních prostředků pro ty, kteří se vzdělávat chtějí. To považuje za vážný problém.

Náměstek ministra spravedlnosti poděkoval za diskusi, vnímá jí jako začátek diskuse další. Poznámka, která zazněla od JUDr. P. Šuka ohledně financování, je skutečně zásadní. Ministerstvo spravedlnosti se nyní snaží docílit jednání jak na Ministerstvu financí ČR, tak i jednání na vládní úrovni, že investování do některých oblastí justice je nezbytné, upřesnil náměstek ministra spravedlnosti Mgr. K. Dvořák.

Předložené materiály:

- Návrh nových lektorů pro vzdělávací akce Justiční akademie dosud neprojednaných Radou
- Informace o nových vzdělávacích akcích dosud neprojednaných Radou
- Návrh pracovních skupin ke vzdělávacímu plánu na rok 2025
- Návrh Ministerstva spravedlnosti na soustavné vzdělávání soudců

Zápis zpracovala: Renata Korábová

Schválil: JUDr. Roman Fiala